

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előfizető a Hazai Általános Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000—2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

VII. ker., Kertész-utca 35. szám.

Idé intézendők az előfizetések, legzélszerűben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak

a regénymelléklettel együtt:

Egész évre **6 frt.** — Félévre **3 frt.**

Negyedévre **1 frt 50 kr.**

REGÉNY.
(3. folytatás.)

EGY LÁNGÉSZ SZERELME.

Írta: Palotai CSORBA ÁKOS.

Elindultam a kalauzzal. Fejem égett, egész idegzetem reszketett, az eső szakadt, de én nem éreztem annak esőppjeit, jóllehet kalap nélkül futottam. Amint a hegy, illetve domb oldalához értünk, „jobbra” vezénylett kalauzom, s alig tíz percz múlva elindulásunk után egy paraszt, de tisztán tartott ház elé értünk, mely ott állott a többi parasztházaktól elkülönítve, épen a domb lábánál. Az ajtó felnyílt s egy éltes, parasztos öltözetű nő állott előtttem, csodálkozva meresztve reám tekintetét, s úgy látszott, egyszerre felismerte a helyzetet, mert mielőtt én szóhoz juthattam volna, kérdé:

— Miért nem jött ő maga?

Megmondtam az okot, s kértem a nőt, hogy vezessen a beteghez.

— Azonnal uram, de előbb el akarom készíteni a kisasszonyt látogatásodra nézve.

Távozott, de pármásodpercz múlva e szavakkal állott elém:

— Jöjj uram, a kisasszony vár reád.

Követtem. A kis szobából egy nagyobb szo-

bába vezetett, a hol nekem két dolog tűnt fel; az egyik: egy nehéz damaszt függöny: a másik egy a diványon fehér sál kendőbe burkolva fekvő női alak, kinek lábait térdig drága szmyrnai szőnyeg takarta. Mind a két keze arezára volt illesztve, s átlátszó hófehér ujjai között könyei folytak le.

Meghatottan álltam meg ez alak előtt. Kezeit leereszté s én az arezot meglátva, villanyos rezgést éreztem egész testemben, előttem feküdt Bodivil Sphynx-rajza — élve.

A beteg kinyújtá karját, megfogta kezemet, s kérdé:

— Nemde, ön barátja neki?

Lehajoltam, megesisóltam jobbát, s magamban gondolám: lehetetlen, hogy e nő meghaljon.

— Mikor jön el Bodivil? — kérdé ismét.

— Lehet, hogy rögtön itt lesz, de legfeljebb félóra múlva, látni fogja őt, — volt az én válaszom.

— Kevéssé könnyebben érzem magamat — folytatá mély sóhajjal — talán még néhány

napot élhetek. Kérem, ne mondja meg Bodivilnek, hogy én könyeztem. Azt találja hinni, hogy félek

Gondolsz-e reám a távolból?!

a haláltól s azért sirok, mert *tőle* el kell válnom — s letörölte előtörő könyeit.

Csaknem a szívem hasadt meg e látványnál.

— Mivel lehetek segélyére kisasszony? — kérdelem.

— Foglaljon előbb helyet — szólt s folytatá: — s azzal lehet segélyemre, hogy megígéri nekem, hogy halálom után sem hagyja el Bodivilt, sem éjjel, sem nappal. Kérem, könyörgöm önnek, szorítsa őt a munkára, hogy ezáltal enyhüljön fájdalma. Művészetét nem szabad elhanyagolnia. Ragadja ki őt a zárdai magányból, vigye el őt magával az ön hazájába s keltse fel benne a dicsvágyat. Oly tehetőség, mint az övé, nem a zárda falai közé való, hanem a nagyvilágba. Ha nem kellene meghalnom, *én* teljesíteném e kötelességet, én vezetném őt el a dicsőség oltárához; de minden erőlködésem daczára is tehetlenebb vagyok egy gyermeknél. A halál erőt vett rajtam.

Vigasztalólag szóltam:

— Ne ejtsen el minden reményt kisasszony. Oly fiatalon, mint minő kegyed, nem oly könnyen hal meg az ember.

— Igaza van, nem könnyen, de azért biztosan eljő az utolsó óra. — Elhallgatott, kimerültnék látszott s lezárta szemeit, kissé pihent.

Nem telt el még félóra, Bodivil lépett a szobába, s a diván előtt összerogyott. Én felsegítém, s midőn magához tért, egyedül hagytam a leánynyal, a mellékszobába tértem.

Gondolatokba merültem. Mi okozhatja e fiatal leány halálát? Mily viszony volt közte és Bodivil között? Hogyan látogatta meg e nőt Bodivil anélkül, hogy a zárdában a titok elárulva lett volna?

Az öregasszony lépett be, s én rögtön kérdezém, mi okozza a kisasszony betegségét?

— Mocsárláz — felelt az asszony — de azért nem ez fogja halálát okozni — tette utána.

— Nos, hát mi?

— Azt nem mondhatom el uram! Nagyon szomorú történet az.

— De remélem, jár orvos a kisasszonyhoz?

— Oh igen, de az orvos azt mondja, hogy nincs semmi remény a felgyógyulásához.

Rövid idő múlva Bodivil lépett a szobába, egy székre dőlt s felkiáltott:

— Lehetséges az, hogy megváljak tőle? Miként fogom elbirni e csapást?

— Könnyebben érzi magát a kisasszony? — kérdelem.

— Elaludt; lehet, talán sohasem ébred fel többé.

— Bátorság barátom, bátorság — biztatám én.

Mély csend állott be, — hosszú ideig magunk elé tekintve ültünk szóltanul egymás mellett, míg végre Bodivil szólt:

— Nemde barátom, ön itt fog maradni velem talán két-három napig, míg eldől a baj. A zárdafőnökömnek azt mondtam, hogy mi ketten két-három napra terjedő kirándulást teszünk a hegyek közé, ez időt itt fogjuk tölteni imádott Máriám mellett.

— S nem fog az feltűnni, hogy ily esős időben, mi két-három napig tartó kirándulást teszünk? — vetém én ellen.

— Igaz, hogy különös dolog, de azért nem fog feltűnni, mert a zárdában tudják, hogy én gyakran különözködöm.

A beteg felébredt s Bodivilt szólítá; a hívott sietett betegéhez, az ajtót nyitva hagyva maga után. A szoba egy sarkában lámpa égett, mely félhomályban tünteté fel Mária halálsápadt arcát. Majd engem hívott s szólt:

— Önre ruházom át Bodivil iránti barátságomat. Ne hagyja őt el, szeresse őt, őrkdjék felette; nekem oly korán meg kell halnom, éljen ő soká. Kérem, törekedjék odahatni, hogy ő még boldog legyen.

A beteg halkán és bágyadtan beszélt, Bodivil ott térdelt a divány előtt. Megigértem a betegnek, hogy barátomat sohasem hagyom el, szeretni fogom őt s őrkdni fogok felette. Ezzel elhagytam a szobát.

Éjfél felé kétségbeejtő sikoltást hallottam s ezt egy zuhanás követte; átugrottam a másik szobába, Bodivilt eszméletlenül találtam a padozaton elterülve.

Mária a diványon feküdt halva...

Három nap múlva a domb oldalában egy ujonnan hantolt sir emelkedett ki, melynek keresztjén e két szó állott bevésve: „*Santorin Mária.*“

* * *

Bodivil és én, miután Máriát eltemettük, visszatértünk a zárdába; kimaradásunkat azzal indokoltam, hogy Bodivil utközben mocsárlázat kapott, s egy napig egy gunyhóban időztünk; a mocsárláz azon a vidéken igen gyakori lévén, senkisémet kételkedett az én mesém valódiságán.

Csendesen szobánkba mentünk. Bodivilt nem háborgatta senki, de a zárdafőnök naponta kétszer látogatta meg, hogyléte iránt tudakozódva, de egyetlen szó vagy mozdulattal el nem árulva, hogy ő tudja vagy gyanítja, hol voltunk, mit tettünk e három nap alatt. Csak később tudtam én meg, hogy a főnöknek mindenről tudomása volt. A főnök, ki 65 éves s igen kedélyes ember volt, teljes bizalmamat felkölté maga iránt. Hogy bebizonyítsa, miszerint a mocsárláz jelenségeit hiszi, a zárdai gyógytárból szereket hozott, szorgosan kérdezősködött Bodivil kívánságai után, s nem egyszer láttam könnyeket a a derék öreg főnök szemeiben.

Bodivil csendes volt, mint a csendes örültek szoktak lenni. Semmit sem evett, s ha én kértem, hogy étkezzék, bedugta füleit tenyerével, hogy ne hallja hangomat, vagy a zongorájához ült s oly ha-

talmas akkordokat ütött, hogy azok tulhangzották szavaimat. Pár nap múlva sétát akart tenni, én elkísértem. Egyenesen Mária sirjához mentünk; midőn odaérkeztünk, a siron találtuk Mária kedvencz ebét, egy szép agarat, élettelenül.

— Ez az eb jobban fájlalja Mária halálát, mint én! — tört ki keservesen Bodivil. — Máriám, Máriám, miért nem tudok én meghalni, hogy veled egyesülhessek!

Aztán hozzám fordulva szólt:

— Barátom, ha ön e lényt, ki itt nyugszik, ismerte volna, látva azt, hogy én az ő halálát már ma hat nap óta tudtam élni, engem vagy a világ legerősebb vagy legnyomorultabb emberének tartana!

Ezzel odaborult a sirra s esőkjaival tapadt annak hantjára. Kétségbeesése megrázott engem.

— Bodivil barátom! — szóltam hozzá — e nő, ki itt nyugszik férfias bátorsággal lehelte ki szép lelkét, és ön, mint férfi, nem bír annyi erővel, hogy éljen. Önnek élnie kell, hisz Mária kérte önt arra, hogy éljen. Feledi tehetségét, feledi a jövő dicsfényét, feled ön mindent?

— Az én tehetségem! — kiáltott fel Bodivil — ugyan kinek volna arra szüksége? Sem a világnak, sem a zárdának nincs szüksége az én mázolásaimra. S még kérdés, hogy általában van-e bennem tehetség? És ha volt is valaha, az lassan-lassan elveszett, a mint Mária közelebb és közelebb jött a halálhoz.

Meg akartam czáfolni, de szavamba vágott:

— Jöjjön barátom, menjünk abba a kis házba, ahol ő meghalt, ott beszélni fogok önnek felőle.

(Folytatása következik.)

— ❖ — *Az ő nótája.* — ❖ —

... Hiába volt minden, — akarta szeretni,
Parancsolni akart lázongó szívének,
De régi szerelmét el nem mosta semmi,
Füleiben zsongott a rég hallott ének.

Zsongott az a nóta égőn, fájdalommal,
A melyet ő dalolt akkor szerelemről,
Maga előtt látja minden alkalommal
Azt, a ki dalolta búsan, szívepesztőn...

Orczáinak lángja, szeme ragyogása
Eszében van most is, mintha most is látná,
Nem tud szétfoszolni ez a látomása,
Az a bús tekintet még most is úgy hat rá.

Pedig éj borult már, rémes, sötét éjjel,
Arra a fényesen ragyogó szempárra,
S kialudt örökre, kialudt már régen
Pirosló arcának lelkesedő lángja.

... Férjét, a ki oly jó; olyan nyájas, gyöngéd,
Akarta szeretni, akarja szeretni, —
Harczban áll szívével, eltitkolja könnyét,
De régi szerelmét el nem mossa semmi...

Balás Károly.

Bakfis=csíny.

Irta: Széphegyi Gyula.

„Kedves Sándorffi ur!

Én egy fiatal leányka vagyok és tudtára kívánom adni önnek, hogy ön nekem a kelleténél többször jut eszembe és hogy az ön képéhez igen furcsa gondolatokat szövögetek ábrándos óráimban. Önnel együtt rendszeren eszembe jut Petőfinek egyik dala, a melyik így kezdődik: „a virágnak megtiltani nem lehet!“ ... És úgy érzem, hogy én is virágzó kikelet vagyok.

Hát csak annyi az egész, hogy szerelmes vagyok önbe; de azért ne kaczagjon ám, mert én csak nagyon okosan szeretek.

Tudom, hogy egy leánynak nem illik szerelmet vallani: hisz máskép a legelső alkalmas pillanatban megfognám a kezét, szemeibe néznék mélyen... szenvedélyesen és szépen a fülebe sugnám titkomat. Elég regényt olvasok, tudom ám a módját. De mint-hogy ezeket a társadalmi törvények szerint ön tehetné velem, és én önnel nem: hát így okos módot kellett kitalálnom, hogy nyughatatlan szívemen könynyitsek valamit és biztosat tudjak az ön szívének felőlem való érzéseiről... Miért ne vallanék szerelmet, ha azt olyan okosan tudom eszközölni, hogy nem tudja meg senki, még ön sem, ha nincs szívében igaz szerelem és számítás személyemet illetőleg. Ez a levél géppel van írva; ezt én írtam, de ön nem tudja, hogy ki, és akár falragasznak teheti, engem nem kompromittál vele.

Nos, ha szerelmem viszonzva nem lesz: úgy én ráam igen szomorú napok jönnek, de bizonyos okaim vannak azt hinni, hogy ön is szeret engem. Én azonban türelmetlen vagyok és nem várom tétlenül a következendőket, hanem követelem, hogy az alább kijelölt módon és időben adja tudtomra, ha szeret és hajlandó nőül venni; annál is inkább, mivel tapasztalom, hogy titokban több hölgyike szövöget hálót az ön szíve ellen... és én bizony féltem egy kicsit!

Hanem megjegyzem, hogy nekem csakis igaz szívből való tiszta, salaktalan szerelem kell és inkább fölesapok a reménytelen szerelmű boldogtalanok közé, olvasom egész életemben a csalódott poétákat, mint-hogy az, a kit én ily nagyon szeretek, valamicsoda érdekéből vegyen feleségül.

Már most gondolkozzék jól. Varázsolja össze gondolatban mind, a hány leányt csak ismer ezen a vidéken, egy csoportba; azután nézze meg jól mindeniket, de minden oldalról és gazdagságra, meg szegénységre való tekintet nélkül — de vigyázzon, mert ha máskép teszi, magát csalja meg. Akkor válasszon azok közül egyet, kit szíve leginkább óhajt és a kivel legörömelebb élné le életét. S ha azt megtalálta, akkor a legközelebbi vasárnap délutánján tegyen annál látogatást... és mi kimondhatatlan boldogok leszünk, ha abban a lányban e levél íróját megtalálja.

Ezt pedig oly módon tudja meg, hogy az uzsonna alatt — mintha csak szórakozottságból tenné — háromszor megessendíti villájával a tányért. Akkor, ha jó helyen jár, a leány kétszeri

esendítéssel felel és ön csak vigyázzon, mert uzsonna után biztosan fog nyilni alkalom arra, hogy bevallhassa szerelmét a lánynak négy szem között... mivel az első szó mindenestre önt illeti...

Ha pedig a leány a csemetésre nem felel, akkor ön eltévedt és... akkor nem tudja meg soha, hogy ki írta ezt a levelet... akkor maradjon minden titokban; mert ha valakit jobban szeret nálamnál, úgy kész vagyok lemondani örökké önről.

Nagyon kérem, hogy ha van leány e városban, kit élettársul óhajtana: tegye meg azokat, a miket leirtam önnek. Reményteljes szívvvel fogja várni önt a jelölt időben egy malicziózus, de hiven szerető

Kis lányka.

* * *

utasítása szerinti választás. Azt a leányt ő, igaz, hogy nagyon messze gondolta magától — de hát itt nincs szó sem szegénységről, sem gazdagságról. Igazán áldott esze van annak a leánynak, a ki e levelet írta, akárki legyen! Ennél tökéletesebb próbát két szív igaz szerelmének kipróbálására a világ összes bölesei sem találhatnának föl.

Egyelőre banni kezdé, hogy tegnap szerelmet vallott Lengetegh Tubicza kisasszonynak, a kinél ugynevezett „viszontszerelemre“ is talált. De hát a másoknak, az igazinak nem mert szólni, s pedig magánügyei, meg családjának belpolitikája követelték a minélhamarabb elkövetendő házasságot.

Különbén hát mit tud arról a Tubicza, ha ő egy másik lány papáját valami üzleti dologban meglátogatja?

... Ha pedig a dolog sikerül: akkor meg mit bánja ő, akármit mondjon is a Tubicza! Ugy sem kérte még meg a kezét!

Tehát a kitűzött vasárnap délutánján ünnepiesen kiöltözködve, elment a csillagszemű Lenke papájához, kinek temérdek eladó bora volt, hogy egy vendéglős rokona számára alkudja el a bort.

Erősen tudniillik, hogy az alku nem volt megköthető, de Sándorffi ur elérte célját a nélkül, hogy feltűnést keltett volna valaki előtt.

Lenkének most három leányvendége volt és a négy leány között igen kellemesen telt az idő; vidámak voltak azok, mint a tavasz pacsirtája.

Mikor végre uzsonnához ült a társaság, Kálmánnak minden izét villanyozni kezdé az öröm, mert akkép vala rendezve a dolog, hogy épen Lenke mellé került.

No, most jön a pillanat fontossága... Ah!

— Sándorffi ur, talán fázik? — szólott a Lenke mamája — a nyitott ablakra tekintve.

— Ó dehogya, nagyságos asszonyom! Sőt nagyon meleg van a szobában.

— Azért mondtam, mert reszket a keze.

Csakugyan reszketett a keze, a mint a villa után nyult. Az a

három idegen leányka roppant vigan csevegett s valamelyiküknek folyvást rajta volt a szeme, szóval igen feszélyes volt a helyzet.

De már mindegy. Az utasítás szerint háromszor megesendült a tányérja.

Es erre mi történt? Megesendült a Lenkéé is kétszer, de megesendült sorban a másik három leányé is és ő látni vélte a táviró-drótot az egyik leány szemétől a másikig, a mint gondolatot váltanak rajta egymással s a vége egy oly általános kaczagás lett, hogy a mama megdöbbenve kérdé:

— Mi az, mi az?

— Semmi, semmi, — felelték azok. — Azon nevetünk, hogy mily nagyszerű rendben ment ez a csemetés, mintha vezényszóra történt volna!...

— Az álarczos-bálon. —

Ez a levél, amint egy üde, szép tavaszi reggelen nyitott ablakon beropült: Sándorffi Kálmán fiatal adótiszt urat épen ébredés közben találta, amint az álomnak fiatal emberek részére rejtegetett bűvös tündérhonából volt visszatérőben a prózai számadások világába.

Hogy mit mondott, mikor vörösre dörzsölt szemekkel végigolvasta, azt nem jegyezte föl senki; de önök, fiatal urak, kiket rászorit olykor az unalom az illyenszerű igénytelen történetek elolvasására is — tegyék magukévá a dolgot... Melyikük szívében ne volna egy kép, melyhez a gondolatjuk is csak imádkozni jár?...

Sándorffi szívének is vala bizony egy ily rejtett tündére, tehát nem nagy dolgába került a levél

Sándorffi urnak az arcza piros lett és erős mozgalmat érzett belsejében, mi futásra ösztönözé őt, hanem azért valahogy kitartotta az uzsonna végéig.

De mikor hazaérkezett, első dolga az volt, hogy azt a különös levelet tűzbe dobja és örök megvetést esküdjék szívének eddigi rejtett bálványára. Hogyne, mikor ugy kicsúfolja őt! Bizonyos, hogy közös kombináció volt a dolog, a levelet a négy bolondos leány szerkesztette, s már most megtelik vele a világ!

Csak Tubicza meg ne tudja...

Sietett oda és a kisasszony szülői előtt ünnepelesen kijelentette, hogy szívének legtisztább érzelmeitől indítatva, nősülni óhajt.

— Vágyódom a házaseset örömeire — mondá, — de ezen a világon csak egy leányt ismerek, a kívül örömeim lehetnének a páros életben: ez pedig Tubicza kisasszony. Tehát meg kell jegyezmem most, a mikor kezéért könyörgök, hogyha azt el nem nyerem: örökre lemondok a házasság gondolatáról...

A papák érzékeny komolysággal hallgatták e szavakat, de Tubicza kisasszony folyvást mosolygott, mint a kinek olyasmit akarnak bebizonyítani, hogy ezüst-gyűrűje az ujján aranyból van. — A végén valamelyes gúnynyal azt kérdé:

— És ugyan miért?...

— Mondtam már: mert nincs több leány ezen a világon, kivel életemet megosztanám! — lelkesedett tovább Sándorffi.

— Ah! — mondá Tubicza. — Olyan komolyan mondja, hogy szinte hinni lehetne!

Azután néhányszor végignézett a bosszankodni kezdő fiatal emberen és odavetette:

— Hát Lenke?...

— Micsoda Lenke? Nem értem...

— Elég, ha én értem. A mit most elmondott a papák előtt, azt mind elmondta nekem egyszer négy szemközt. Igaz?

— Igaz... És elmondom százszor is, elmondom a mig élek, mindennap!

— No, ne heveskedjék nagyon. Hát én sok furfangos dolgot olvastam a fiatal emberekről és bocsásson meg a világ, de a puszta szóban nem mindig hiszek. Közöltem a dolgot barátnőimmal és azok igazán pompás próbatúzra vetették az ön valóságát. És őszintén sajnálom, hogy nem állhatott meg az benne... Van-e még valami mondanivalója?

Hej, de hogy volt! Ó bizony még a mamának is elfelejtett kezet csókolni!...

* * *

— Ej, a ragyogóját! — mondta magában Sándorffi másnap, mikor ujjalag képes lett a józan gondolkodásra. — Ezen a vidéken nincs számomra feleség! Itt a leányok nyilvános panorámává tették szívem mélységeit!

Meg is írta mindjárt áthelyezési folyamodványát.

Viktor tenorista pajtásom.

(Fővárosi életkép.)

(1. folyt. és vége.)

— Irta: Dézsi Sándor. —

Karöltve tértünk vissza a körútra.

A hentesboltot épen be akarták csukni, mikor Viktor pajtásom megragadta a mester izmos karját. Állj! Még ne!

— Vevő, vevő! — kiáltotta ebbeli jogának tudatában és bebujt a boltba a hentes karjai alatt.

Húshagyókedd a csárdában.

(Pataky L. festménye után.)

— Szerencsétlen! — gondoltam bekukucsálva, — mit fog az itt vásárolni, a hol egész sonkákat árulnak? Pár percczel később a tenorista két csomagot tolt előre, egyiket az én ölembé nyomva. Ráismertem, kenyér volt ötre. A mit magánál tartott, abban tepertő volt négyre. Megmaradt 1 (mondj: egy) uj krajczár, melynek hovafojtásáról a körülmények fognak gondoskodni.

Az államháztartásban ezek után teljes rend konstatáltatott. Hazafelé tartottunk s utközben csak pakkjainkon recsegett néha a papiros, mely a tepertő és kenyér nyugtalanságát árulta el. Egyszer aztán megszólalt a tenorista:

— Ugy látszik, már beesukják a kapukat.

— Nekem is úgy látszik, tehát egyezzünk meg lépteink megkettőzésében. A mi tótunk már a kapuban zörgette a kulcsot, de mivel a tenorista meg én erősebbek voltunk a tónál, kapupénz nélkül is szerencsésen bejutottunk.

— Ettünk: tetszik tudni mit, ittünk: tetszik gondolni mit. Hanem Viktor pajtásom mégis Ticzáról álmodott, a ki nem olyan kaczer, mint Margit, de szebb Miminél. Hej pedig... no, de hagyjuk azt későbbre.

Meg volt tehát a rózsza. A virágáruslány szereti a borotvált ajkakát s tiz krajczárért a legszebb, vérvörös, félignyilt rózsaszálat juttatta a tenoristának.

Ticza kisasszony ma sokkal szívesebben fogadta imádóját; mosolygott is és a rózsát nyomban Viktor szeméi előtt tűzte a keblére. Az öregem szolgált gombostüvel.

— Neessen, mikor átnyujtja — mondta Ticza szeretetreméltó babonasággal és a tenorista nevetett. És nevetett akkor is, mikor már eljött Ticzától, nevetett a hentesbolt előtt is, pedig nem tért be és otthon is nagy örömmel mondta:

— Pompásan sikerült! És e siker megkoronázására kedves barátom ezennel meghivlak ma estére — vacsorára.

— Megbolondultál? — kérdeztem és oly tekintettel méregettem, minőkkel egy rablógyilkost szoktunk.

— Igenis, vedd ezt a meghívást egész komolyan. Még hiányzik ugyan az alap, de hiába hiányzik, mert estére meglesz.

Belenyugodtam a megváltozhatatlanba.

Pajtásom Viktor aztán annyit beszélt a Ticza mai szeretetreméltóságáról, míg elhatároztam, hogy én is meglátogatom, persze a szerelmes ifju tudta nélkül, kinek tenorista voltához nem illett volna Othello szerepe. Hogy milyen eredménnyel járt a látogatásom, arra nézve szabad legyen felemlítenem, hogy komédiás mivoltomban a lyrai szerelmes szerepkörét szoktam betölteni. Egyébb később derül ki.

Elég az hozzá, hogy a tenorista beváltotta szavát. Mikor este hat órakor találkoztunk, elém tartotta a tenyerét. Előbb káprázott a szemem, majd megolvastam öt forint és ötven krajczárt.

— Végtelenség! — hörögtem én, a tenorista pedig röhögött.

— Te, ebből a cipészt is kifizeted, ugy-e? — mondtam józanon.

— Jól ismered takarékoságomat — felelt — különben sem költünk olyasmire, a mi kellemetlen emléket juttat eszünkbe.

— Te, — folytattam én bizonyos tartózkodó tisztelettel a tenorista iránt — ebből a pénzből egy egész sonkát is megvehetnénk, ugy-e?

— Ugyan ne gyerekeskedj! Ki megy a hentesboltba, mikor öt forintja és ötven krajczárja van?!

Meghajoltam.

— De hát nem mondanád meg mégis, hogy honnan szerezted ezt a ménkü összeget?

— Mi gondod rá? Majd megtudod, ha elmulattuk.

És villamosra ülve elhajtattunk egy körutcséi csárdába. Onnan aztán másfelé is, de Ticzék lakása előtt többször megfordultunk. Hazatérve gyémántos jó kedvvel, még kapupénzt is fizettünk és szivarfüstöt fújtunk a tót álmos szemeibe. Otthon újra elővettem a tenoristát:

— Ember! honnan és hogyan szerezted azt a pénzt?

— Megvallom tehát: nagy bajjal. Előbb gondolkoztam, aztán elfáradtam a zálogházig, majd visszajöttem. Hidd el csak a Ticza okozta nagy örömöm miatt voltam képes ilyen nagy áldozatra.

— Hogyan? hiszen 20-án zárlatot rendeltünk el a zálogba teendők felett!?

— Igaz, de a te oktalan felületességed miatt egyről megfeledeztünk.

— Miről?

— A te felöltődről.

Nem ájultam el, hanem jól sejtő nyugalommal feltártam a ruhaszekrény szárnyait. — Felöltőm helyén egy vadonatúj zálogcédula lógott.

— Bizony — mondtam én — sohasem hittem volna, hogy egy tenorista okosabb és szemesebb legyen, mint én, sőt az ellenkezőről voltam meggyőződve.

De míg ezt mondtam, kivettem a szekrény egyik sarkából egy vérvörös rózsát, mint a mai látogatásom eredményét és kabátomra tűztem. Gyönyörűen festett.

— Hanem — mondtam a tenorista felé fordulva — költői igazságszolgáltatás kedvéért vess egy tekintetet erre a rózsára.

Nemhogy a szemét, hanem egész személyét rávetette. Szegény Viktor pajtásom, hogy odalett.

Egy hüen rajzolt drámai jelenet után vallatni kezdett.

— Hogy jutottál ehhez a rózsához?

— Ticza tépte le nekem a melléről, több hasonló társaságából. Még a gombostűjét is ideadta. Ha láttad volna, milyen szépen nevetett, mikor ideadta.

Egy ismételt drámai jelenet után végre ellágyult a tenorista és kért, hogy adjam neki azt a rózsát, mely néhány perczig bár, de a Ticza keblén illatozott.

— Cserébe a felöltőmért, ha kiváltod!

Hajthatatlan maradtam.

És huszonnégy óra leforgása alatt visszakaptam a felöltőmet, az egyetlen zálogképes birtokomat, Viktor pajtásomat pedig a föld legboldogabb emberévé tette a Ticza hervadt rózsája.

Fent a Kárpátok közt...

Irta: *Bucsányi Gyula.*

(1. folyt. és vége.)

tót lassan bandukolt; néha-néha nagyot suhintott kalapjára, a fényes, röpködő szentjános bogárkákra.

Hiába, már csak nem szereti az olyan rejtélyes dolgokat...

Már közel járt a faluhoz, jobbra-balra üres gabonavermek voltak kevés galylyal, rózsával letakarva. Mindannyi veszedelmes csapda az idegenek.

Ehes patkányok vijjogtak bennük.

Még lassabban kellett mennie, hogy bele ne essék valamelyikébe. Pedig olyan jól tudta az utat. „Ez itt a Hlavány verme“, dörögte. „Ez a széles, a papé.“ Most egy kissé jobbra kell menni.

Balra van a mély „studnya“, a ki abba esik, belefulladás okvetlenül. Nincs annak feneke. Valami tompa kiáltást hallott... Ez nem a bagoly hangja.

Széles karimáját füle mögé hajtotta és hallgatózott. Most már világosan hallotta:

— Segítség! segítség, megfulladok!

A tót mosolygott. „Valaki beesett a verembe“, mondtá magában, azután óvatosan megkerülte a mély kutat és egy gödörhöz tartott; tudta ő már, hogy honnan jön a kiáltás.

— Dobd csak fel a kalapodat, — kiáltott le a verembe — azután felsegítek!

Nemsokára fölrepült egy kalap. Az öreg megforgatta, megnézte a holdvilágnál.

— Aha, ez a szép Ondrej kalapja — dörögte magában, — a „richtaré“ épp ilyen, csak hogy annak a közepén van egy zsirfolt, az Ondrején meg baloldalon.

— Hát te vagy az a szép Ondrej, mi?

— Én, én, csak huzzál ki, mert megfulladok!

— Hát aztán szereted a feleségemet, mi?

— Szeretem hát! Téged is szeretlek, a ragyás

Marát is szeretem, mindenkit szeretek... Csak huzzál ki, a „svati“ Gregor áldjon és az összes szentek.

A tót nem volt meglepődve a felelettel.

— Hát aztán megcsókoltad őt, mi?

— Segíts már, érzem, hogy szédül a fejem — hallatszott tompán onnan alulról. — Nem csókoltam meg. Nem én. Az arkangyalok tanúi, csak egyszer akartam, akkor se hagyta magát. Segíts már, mert mindjárt megfulladok!

— Hát aztán mit szolt a feleségem, a mikor meg akartad csókolni?

— Azt mondta, hogy külömb legény vagy te, mint én. Huzzál ki már, a szentekre kérlek.

Az öreg ledobta kaszáját a válláról, leoldotta derekáról és boeskorairól a szijakat, s egymáshoz bogozta, rákötötte a lábára és belelógatta a verembe.

— Fogódkodj csak meg jól a szijba, majd föl-huzlak! — kiáltott le a legénynek.

Két percz alatt kint volt a veremből a szép Ondrej. Feje elkábult a büzhödt légtől. Végigterült a pázsiton, arcát odatorülte a harmatos fűhöz, olyan jólesett neki.

A tót előkereste zsebéből a pálinkás üvegét és odanyujtotta a legénynek.

— Igyál Ondrej, ez jót fog tenni.

A legény jókorát húzott a palaczkból, azután föltápáskodott. Gyönyörű szál barna gye-
rek volt.

— Köszönöm Stevo, ha valamivel később jössz erre, megfulladok. — Hát aztán miért kérdezted, hogy szeretem-e a feleségedet Stevo?

— Hát csak úgy, Ondrej.

Valaki lótt a távolban. „Ez a esősz volt“ — fogta rá a legény. — Az öreg biczezentett a fejével.

— Mondjad csak Ondrej, hogy mondta a feleségem, hogy külömb legény vagyok, mint te?

— Hát hogy te fölemeled a malomnál a nagy követ félkezéddel, én meg meg se tudom mozc-
zantani.

Az öreg nevetett.

— Aztán hát mit szoltál rá Ondrej?

— Semmit, no!

Odafent a faluban estére harangoztak, a tót lekapta fejről a kalapját, elmondott egy „Urangya-
lát“ és még egyet.

— Hát aztán próbáltad-e felemelni a követ, Ondrej?

— Meg én Stevo, de meg se mocczant.

— Nézték-e sokan?

— Nézték hát, a ragyás Mara is nézett.

— A feleségem is?

— Az is.

Az öreg úgy nevetett, hogy könnyei csordultak ki szemeiből.

— Ne neved már no, Stevo.

— Hát aztán miért nem Ondrej?

— Ott volt a Fábiknak a Veronája is.

— El akarod venni feleségül?

— El én.

— Nem hiszem én el neked Ondrej! — Rázta a fejét az öreg.

— Itt van a stuskája is, la! — dicsekedett a legény.

— Hát aztán mikor veszed el a Verát, Ondrej?

— Még az ősszel, Stevo.

— Hej, hej! — bólintgatott az öreg, tetszett neki a dolog szörnyen...

Mikor már aztán leértek egészen oda, ahol egy kőkereszt düledez, melytől jobbra vezet egy gyalog-
ut a faluba, balra meg a „Slopárnyába“, odasugta a legénynek: „Hát aztán, ha a Verona előtt fel akarod emelni a követ, nézd meg előbb, nincs-e odakötve, mert oda van kötve“ — azután odahajolt

a legény széleskarimája mögé s úgy sugta neki — „mert hát ezt csak én tudom és a „richtár!“ de csak a Verona előtt, érted...“

Késő est volt már a faluban. A távolból valami elkésett legény ordított félelmében, vagy unalmában valami mélabus tót éneket. A kuvaszok megugatták, azután esend lett.

A két tót hazafelé bandukolt, ájtatosan le-
lekapva kalapjukat, valahányszor egy szentképes ház előtt haladtak el: „Poch valem! Dícsértessék!“

—❖— Téli hangok. —❖—

Csöndes, nyugalmas téli napok,
Oh, mint szeretlek titeket!
Az én kedvemért akár sohse jönne
Vidám, virágos kikelet...
Az én lelkemnek fáj a dal, a lárma;
Szívem a nyugalmat kívánja,
A bús enyészetet!...

Itt ülök csöndben kis szobámban,
Lelkem az édes multba jár...
Mikor még én is tavasz után vágytam
... Dalolt nekem is a madár!
De most már fáj a dal, a lárma,
Szívem a nyugalmat kívánja —
Nincs vágya, cselja már!!

Zamoróczy B.

GONDOLATOK.

Nincs ember, a ki nem szeret, vagy nem szeretett. A nő-
gyűlölő gyűlöletének is rendesen szerelem a magva.

*

A szerelem annál inkább boldogít, mennél több aka-
dályája volt!

*

A női szív — egy kis lakat,
Oly ördöngös a nyitja:
Egyiket senki, másikat
Majd mindenki kinyitja.

*

A jövő a jelen gyermeke, a mult unokája. Olyan család ez,
a hol a családtagok nagyon hasonlítanak egymásra.

*

Az ember élethivatása egy szóban kifejezhető: szeress!

—❖— Émléksorok. —❖—

Eltör születésünk perczében
A páleza már fejünk felett
A höhér késik csak, ki végzi
Ezt a kemény ítéletet!
Már az, hogy szült anyád e földre,
Bűn s büntetése a halál.
Csak nem tudod, melyik az óra,
Melyik a percz, hol rád talál!

D. A.

— † — A bálkirálynő távozása. — † —

~*~ Farsangi fánk. ~*~

Anyámnak.

Elcsalt tetőled egykor dőre vágyam:
Egész világot hogy bejárjam én.
Bár a szerelmet még nem ismerém,
Egész szívemmel szerelemre vágytam.

Az úton-útfelen csak ezt kutattam,
Oh, karjaimat is kiterjesztém
— Miként a koldus — szerelmet esengvén,
S hideg kaczaj és gúny, mire akadtam.

Am mégis küzdtem lankadatlan érte,
S mivelhogy szívem soha el nem érte,
Hazámba tértem búsan, betegen.

És itt te jöttél, jó anyám, élésem,
És a mi ott rezgett szemed könnyében,
Az volt a rég várt, édes szerelem.

(Heine után)

B. Ernő.

APA ÉS FIU.

(Elbeszélés.)

(1. folyt.)

— Irta: Chapó Gizella. —

III.

Aplébánosnak az volt a szokása, hogy étkezés után karszékében hátradülve, lehunyván szemeit, elszenderedett. S a háziak csendesen felemelkedve, egyedül hagyták őt az asztalfőnél.

A téres ebédlő setét fából készült butorzatával, s a lebecsájtott ablakredők nagyon elősegíték az éltés férfit délutáni álmát.

A ki őt így pihenés közben látta ölébe bocsájtott, összekulcsolt kezekkel, jóságos mosolylyal ajkán, rögtön felismerte, hogy ez egy tiszteletreméltó aggastyán.

Azonban az idő haladt, s mivel a plébános egy kis ujonszülött polgárt készült fölavatni a kereszt-ségbe, felkellett őt ébreszteni. A nagy falióra alig üté el a kettőt, csendesen megnyílt az ajtó és Klára lábujjhegyen, nesztelenül közelített az alvóhoz, kedveskedve, gyermekded ragaszkodással voná ajkához a mozdulatlan kezek egyikét.

A lelkész, minden rázkódás nélkül feltekintvén, egy pillanatig félálomban, tétovázva pillantott az előtte álló leánykára. Aztán teljesen magához térve, gyorsan felemelkedék székéből; széles kalapját fejére vetve, imakönyvét hóna alá szorítva, futólagos kézzel a bucsuzott Klárától, ki az ajtóig kísérte.

Ekkor a ház egyszerre mozgásba jött a napi teendők zajával. Kálnokiné, a plébános nővére, nemcsak mint vendég, hanem mint ideiglenes házi-asszony, egészen sajátjává tette a háztartás gondjait.

A nyitott ablakhoz közelebb tolván varrógépét, leült, hogy megkezdett munkáját folytathassa.

De a gép zakatolása nem akadályozá őt abban, hogy kedélyesen ne beszélhessen leányával, ki az ablak másik felén ülve, kézimunkán dolgozott.

Nem oly kitartással: olykor-olykor felemelte ugyan munkáját, s tett néhány öltést rajta, de him-

zése minduntalan ölében pihent; s a fiatal leány oly tekintettel nézett maga elé, melyen meglátszott, hogy gondolatai nem a himzés körül forognak. A rendesen oly beszédes ajkak némasága felkölté az anya figyelmét is, s a varrógép zakatolása esendesebbé válik, hogy szavakkal adhasson kifejezést rosszalásának.

— Nem értem mostani hangulatodat gyermekem. Semmi összefüggés, semmi kitartás sincs cselekedeteidben; a munka épp oly kevésbé érdekel, mint a korodhoz illő, tanulságos olvasmányok; míg gyermek valál, számba sem vettem az eféléket, de most, tizenhét évvel, a munka kiesik kezedből, s anyád szavát figyelmen kívül helyezed, meglátszik rajtad, hogy végnélkül unatkozol...

— Fáradt vagyok ma anyuskám — viszonzá Klára, kedves, bágyatag mozdulattal emelve fel karját feje fölé, s lágyan mosolyogva — lusta is vagyok, az éjjel keveset aludtam.

— En Istenem mi lesz a világból? — mondá békétlen hangon az anya — egy egészséges leány, a te korodban lusta és fáradt. Klára, te épp oly helytelen kifejezéseket alkalmazol saját tulajdonságaidat illetőleg, mint másoknál, még igen sokat kell okulnod, hogy képes légy felfogni nagybátyád bölcs tanácsait.

Szavait végezve Kálnokiné, kedvetlenül rakta el munkáját, majd a gépet törölgette, s a varráshoz kellő tárgyakat egyenkint elhelyezve, meglehetősen feszes magatartással hagyta el a szobát. Amint elhangzottak az anya léptei, Klára megkönnyebbülten lélegzett fel. Areza elveszté mélaságát, míg a fáradt ujjacsok végleg eltávolították ez akadékoskodó himzést.

Már most zavartalanul átengedheti ifju lelkét azon benyomások hatásának, melyet az az új ismeretség költött szívében.

Sohasem látott még hozzá hasonló kedélyes fiatal embert... Talán még sem gondolna annyit reá, ha vele szemben nem lenne oly előzékeny, mondhatni szívélyes, hiszen első találkozásuk is olyanformán kezdődött, mintha régi ismerősök lettek volna. S a fiatal leány, magános tünődései közepett, némi hasonlatosságot fedezett fel helyzetükben; Dénes anyját, s ő apját, veszíté el; neki sincsenek testvérei; „egyedül áll” barátai lehetnek, hiszen mindenkinek akad barátja, de az ő természete magába zárt, nem vágyódik ismeretség után...

A fiatal leány egészen belemélyedt a sejtelmes gondolatok homályába. És mégis, mily saját-ságos álmái voltak; az imént úgy óhajtott volna elmondani anyjának, de egy láthatatlan erő visszafojtá hangját.

Álmában folytatták megszokott beszélgetéseik tárgyát az ifjuval; látták, hallották egymás szavait, de nem közelíthettek egymáshoz, valami érthetlen akadály választá el őket; míg lassan, mintegy kibontakozva a földi kötelékek lánczából, légies alakot öltének; de egymáshoz közelíteni sehogysem bírva, emelkedének fölfelé, mind feljebb és feljebb a fellegekbe...

Klára felébredt ugyan, s talán gyorsabban kelt ki az ágyból, mint egyébkor. De egész nap úgy maradt, félálomba merülve, azokat az észbontó látományokat törekedett maga elé varázsolni...

E pillanatban siető férfilépések hangzanak végig, a folyósó kövezetén, s csakhamar Dénes nyulánk alakja jelent meg a csinnal rendezett szobában.

Különös, hogy a lányka nem volt meglepetve; sőt mintha várta volna az ifju érkezését, kissé, de

csak oly kissé mosolygott, hogy egyedül Dénes vette észre:

— Örvendek — kezdé Klára, mialatt a gyorsan támadt pir eltűnt arczáról, hogy viszont találkozhattunk, s hogy előzékeny volt nagybátyám iránt... Mert ő valóban ritkán találkozik oly egyénnel, kivel eszméit, nézeteit megvitatva, kedélyesen beszélhessen; ennél fogva bizonyosan állithatom, hogy az ön látogatásai legélvezetesebbek előtte.

Dénes visszatartott lélegzettel leste a leányka szavait, hogy oly nyíltan, leplezetlenül fejezi ki magát, megnevezhetetlen édes érzés hatotta át lelkét, s pár nappal később bevallotta a lánykának, hogy ez volt legboldogabb pillanatainak egyike... Klára is valami ehez hasonló félét érezhetett, mert az imént ejtett szavak után, még néhány pillanatig állva maradt előtte...

Majd könnyedén megfordulva, elfoglalá előbbeni helyét az ablaknál, Dénest is helylyel kinnálva meg:

— Ah ön tudós! — folytatá félkomoly, féltréfás hangon — mondja meg nekem, vajjon mély buvárlatai közepett, nem-e talált fel olyan valami megnevezhetetlen anyagot, melynek segélyével bizonyos tulajdonságokat lehetne elővarázsolni a lélekben?

— Miféle tulajdonságokat? — kérdé kíváncsi meglepetéssel az ifju.

— Például a kötelességérzet szükséges voltát, hogy semmi körülmény vagy újabb benyomások hatása alatt, sem hanyagolhassuk el a reánk rótt teendőket?...

— Akkor kegyed az én legbensőbb vágyaimmal foglalkozik szóljon: ki ültette ifju lelkébe, ezeket a komoly gondolatokat?

— Magam se tudom — viszonzá a leány, esendesen gondolkozva — de vannak pillanatok, midőn nagyon elégedetlen vagyok magammal, midőn anélkül, hogy számot tudnék adni róla, önkénytelen sejtelen fog el, s a helyett, hogy a háztartás gondjait megosztanám enyéimmal, mindent felforgatok, mi utamban áll.

Ez a különös lelki állapot a mai napon vette kezdetét, eredetét pedig egy sajátságos álomtól nyerte, mely épen sajátságánál fogva nem közölhető senkivel...

— Senkivel? — ismétlé Dénes szemrehányólag — oly kevéssé méltat barátságára, hogy még egy álom titkát sem bizná rám?

— Elmondjam? Hiszen kinevetne — folytatá a leány előbbeni kedves üde hangján — a tettetésnek, erőltetésnek nyoma sem volt rajta.

Azok a nyílt szemek nyájasan pillantanak Dénes arczába, s aztán oly hangon, mely korántsem vala oly biztos, mint magatartása, lassudan ejtve szavait, megígéré, hogy majd egykor, talán évek múlva elmondja azt, a mit most megtagadott, ha ugyan még akkor is fenn fog állani a barátságuk?...

A lányka palástolni akarván zavarát, — némi szünetet tartva, esendesen emeli fel kérdő tekintetét.

Dénes kész lett volna azonnal feltárni szívét, de még időelőttinek találta, pár rövid szívélyes szót ejtett csupán, mely azonban alig birt összeszorult torkán utat törni...

Mint fennebb említünk, a plébános házában a nap minden pillanatának meg volt a maga teendője.

Hat óra felé járt az idő. Kint, az olajfák árnyékában, fehér terítéket, illatos kávékat helyeztek a kis kerek asztalkára. Csinos drótkosárban puha, fehér kalács kínálkozik, míg az asztal másik részén, zöld levelek közül, piros eper mosolygott az érkezők felé.

Kálnokiné előzékeny vendégszerető igyekezettel erőlteté Rátsay grófot asztalához, megjegyezvén, hogy a hosszú nyári napok alatt szinte megköveteli az emberi természet a többszöri étkezést.

Ha az ember valamit szívesen tesz, nem sok rábeszélésre van szüksége, mindamellett mielőtt elfogadta Dénes a meghívást, önkénytelenül Klárára tekintett, ki mosolyogva süté le szeméit, de úgy tetszik neki, mintha e pillantást, könnyű intéssel kísérte volna.

Dénes, kissé közelebb csusztatva székét a leánykához, leült, és régen nem tapasztalt étvágygyal fogott a zamatos eper fogyasztásához, melyet izletesen meghintve porcukorral, Klára készített el számára.

Az étkezéssel megjött a jókedv is, az öreg plébános elemében látszék lenni, egészen felmelegedett egykori tanítványa társaságában, ő tudta kellőleg élvezni az ifju sokoldalú képzettségét.

— Szégyenemre be kell ismernem, — mondá vidáman élezve — hogy fiatalabb elmével sem tudnék a tudományok terén egykori tanítványommal többé lépést tartani.

Dénes illetőde hallgatta az agg férfit dicséretét, épen úgy, mint a valódi kereszténység tanait, melyek étkezésközben is nem egyszer hangoztak ajkairól, minden egyes szavával Jézus igaz hitét hirdetve.

— Nem állítom határozottan — szokta mondani — hogy ifjabb éveimben különb voltam másoknál, s hogy hosszú fekete tógám teljesen megoltalmazott volna a kísértések démonától. De mióta plébános vagyok, szívem, lelkem megmaradt az igaz hitben; s az az érzés, melyet szívnek neveznek az emberek, egész lényemmel összeolvadt a keresztényi szeretetben. De hivatásom hosszú évsorai alatt talán senkivel sem bajlódtam annyit, mint Klárával! — mondá kedélyesen, önmaga is mosolyogva eme váratlan fordulat felett, melyet szavaival előidézett. — Valóban úgy volt — folytatá jóakaró pillantással szomszédjára — ez a leányka mindent tudni akart, már tizennégy éves korában a dogmák felől óhajtott volna behatólag társalogni; lassankint megkedvelte a misztériumok magyarázatát, tehát minden részletét ismerni óhajtotta volna vallásunknak. Apróra kitudakolá véleményemet, hogy ezután nagy öntehetséggel szónoklatokat tarthasson kevésbé tudákos társnői előtt...

Ez az épen oly kedélyes, mint ingerkedő előadás megnevezteté a társaságot.

És Klára oly igérettel távozik vendégeitől, hogy legközelebb a vallástan helyett, a növénytan szükséges voltáról fog értekezletet tartani.

IV.

A következő nap reggelén, még minden bokor, minden virág az éjszaka hűs leheletének nyomát viselé magán, midőn fiatal hősünk kilépett szobája ajtaján.

A reggel üde levegőjét rendesen hosszú sétára szokta felhasználni, ez tehát legkevésbé sem volt feltűnő a cselédség előtt. Sietve haladt végig a park tekervényes utjain,

mely egyik oldalon az erdőbe, másikon az ország-
utra vezetett.

Ki öt pár hét előtt ismerve, ily vidám, csaknem
tündöklő tekintettel látja, okvetlenül meglepetten
vizsgálódik...

A rendesen komoly arcú, méla tekintet csaknem
örvendező volt.

De hogy utközben miről gondolkozott, talán maga
sem tudta volna szavakba önteni; szép arcza majd
komoly, majd derült kifejezést öltött, hullámzó érzel-
meinek hatása alatt.

S a nélkül érkezett a jól ismert paplak udva-
rára, hogy az idő múltát vagy az ut távolságát észre-
vette volna.

A reggeli órák titok-
zatos fényében már látta
ugyan Klárát, de mégsem
volt fogalma azon mindent
felülmúló kellemről, midőn
a leányka egyedül érezvén
maga, megfedkezék tizen-
hét évének jelentőségéről,
s a virágokat rakásra tépve,
gyermekként futkos a hi-
mes szárnyu pillangók után.

Dénes majd itt, majd
ott látta lebegni kalapja
kék szalagját, de nem lé-
vén szokása egy tárggyal
hosszu ideig foglalkozni;
egyszerre meglassitván lép-
tét, a dúsán megrakott
málnabokrok felé vette út-
ját, talán hogy a zamatos
gyümölcsessel szomját eny-
híthesse.

Ily kellemes foglal-
kozásnál a kalap az első
pillanatban alkalmatlannak
bizonyult már, és a karján
csüngött, hogy szabadabban
mozoghasson.

Dénes kis kerülőt té-
ve, csendes, óvatos lépések-
kel a zöldéséges táblákon
keresztül igyekvék utat tör-
ni magának.

Szive csaknem hall-
hatólag dobogott ama gon-
dolatnál, hogy vajjon ez a
váratlan betolakodás mily
hatással leend Klárára, ki
fogalmával sem bir a szin-
lelésnek? Talán ifju lelke
egész benső világát feltárja
előtte, s az édes sejtelmek
a boldogság édenébe varázsolják sziveiket...

De mi ez? Egyszerre, mint a váratlanul érke-
zett zivatar, hangos perpatvar hangozék ki a paplak
csendes udvarából.

A plébános nővére vésztjósító szavakkal szórta
a fenyegető szitkok özönét:

— Hát illik ez az alattomos eljárás egy tanító-
hoz? Miként merészkedik egy ilyen schonnai ember
az én lányom után ólálkodni?

Ezt a megsemmisítő kiutasítást egy férfi ajkai-
ról elfojtott sóhajok követték, s a szerencsétlen áldo-
zat szégyenében vagy ijedtében szaladásra fogta a
dolgát; hosszú lábszáraival, mint látszék, egyenesen
a léczkerítésen keresztül akart menekülni.

A váratlan zaj Klárát is felriasztá, anyja fenye-

gető szavai, s a tanító panaszos kifakadásai meg-
döbentették; nem tudta, mitevő legyen, egyenesen
a házba szaladjon-e, vagy még jobban elrejtőzzék?

Félig felemelkedve a málnabokrok árnyékából,
előre dugta fejét, s amint föltekintett, oly világos
betűkkel volt olvasható a meglepetés édes öröme
arczán, hogy Dénes elfelejté az imént lefolyt per-
patvart, a hűvös szelet, mely sötét hajfürtjeit idestova
lengeté; csupán egy gondolata volt: örökre szí-
vébe zárni azt a fénylő tekintetet, mely hasonlított
a tavaszi nap első sugarához, mely éltet és enyhülést
nyújt a szomjazónak...

— Már most nem félek — mondá a leányka,
bizalmasan Dénes karjára támaszkodva.

E pillanatban egy
kétségbeesett segélykiáltás
hasitá keresztül a levegőt.

Az ifju pár, a han-
gok irányát követve, sa-
játságos jelenetnek lőn
szemtanuja.

A szerencsétlen üldö-
zött, mint egy szárnyasze-
gett denevér, ugrásközben
fennakadt a kerítésen; ka-
lapja már megelőzte, a
tuloldalra repült; szabadon
hagyva éktelen formájú
fejét, melynek simára fésült
hajszálai bágyadtan tapad-
tak lapos homlokára.

Dénes és Klára, bizal-
mas közleményeiket meg-
szakítva, egyenesen a han-
gok felé vették utjukat.

De a balvégzetű fiatal
ember oly komikus hely-
zetbe jutott, miként akarva,
nem akarva, kacagni kel-
lett a szemlélőknek.

Ez az egyetértő, han-
gos kacaj villámként érinté
a kiutasított szerelme-
st; gyorsan felegyenesedve,
visszatekintett. (Folyt. köv.)

Zola jövő regénye.

A „N. W. T.” egy szelle-
mes tárcza-cikket hozott *B. A.*
tollából, melyben Zolának Faure-
hoz intézett levelével foglalkozik,

és többek között a következő eredményre jut:

„A Faure-hoz intézett levelet egy költő írta. Bizonyos
tekintetben egy nagyszerű regénynek a vízió szenvedélyében
papírra vetett skizze-je, melynek főalakja a szerencsétlen Dreyfus
kapitány. Zola talán célját: a Dreyfus-Eszterházy eset csupasz
igazságát a világ előtt leleplezni, biztosabban elérhette volna,
ha mindjárt a regényt írja meg.”

Ezt írja a tárczairó, de utolsó mondatát illetőleg nem
osztom nézetét. A többiekben igazat adok neki és ez igazát az
alábbiak némiképen kommentálják.

* * *

Zola most egy oly regényt él át, a melynek mozgó ereje
a századévi erkölcs lazulása, a mely immár a jogrend tisztaságán

— Mi történt?! —

is szennyfoltot ejt. Morálja pedig: intő példa lesz mindazoknak, a kik valaha ilyes dolgokra adják fejüket.

Ez lesz Zolának legnagyobb műve, ezzel felül fogja mulni önönmagát. Mi más is lehet az ő ideálja, mint a fantázia szédítő magasságából mindig alább és alább szállani, oda, a hol reális talajt ér a lába és ahol igazát mi sem bolygatja meg. Alakjai megerősödnek az élet igazságában, tettük, cselekedetük nem az eszmék furfangos játékszere, hanem izmos tolmácsolója a valósnak. Szavuk az élet szava, mert igazságot rejtenek magukban, mert nem az író szubjektív érzésvilágát tárja elének, hanem a valóság logikus következményét, amely nem egy, hanem száz és ezer ember gondolkodásán mulik.

Ez volt mindig Zola ideálja és ennek az ideáljának megtestesülését ime magunk előtt is látjuk.

A főntemlített tárczairó Zola tettében a regényírót látja, a ki a vízió szenvedélyében skizzel, hogy talán alapját vegye egy új, nagyszabású regénynek. Szerinte, Zola mert költő, többet tud a Dreyfus-esetről, mint bárki más egész Franciaországban, többet tud a haditörvényszék tagjainál, a miniszternél — kik pedig mindent tudnak — többet Picquart-nál, sőt még Paty de Clammnál is többet tud.

Nem kell, hogy többet tudjon, mint a mennyit az objektív szemüvege látni engedtet. Költői fantáziáját nem kell, hogy nagyon megerősítse, mert szempillantásnyira vannak tőle a szövevényes eset raffiniált alakjai, a melyek egytől-egyig egy regényíró álomalakjait is felülmulthatják. Csak ki kell nyujtania értök a kezét.

Hisz a közepén, majdnem a közepén halad ő. Magas, vállas alakja messzire kinyulik a sok fő- és mellékalak közül. — Átható pillantásával könnyen felfoghatja a helyzetet, és magas homloka mögött rejtőző nagy eszét nem nagy próbára kell tennie, mert itt a látás és hallás nagyobb mesterré tehetik, mint a tsztán gondolkodás. Maradjon az csak legvégére, akkorra, a mikor összehalmozódott az anyag, a mikor a csiszolás, modellirozás és simítás ideje elérkezett. Addig azt cselekszi, a mit a természetbuvár az élet fejlődésével tesz: lesi a fejlődés processzusát, melyet a böles természet keze igazgat.

Egy regényt átélni, eselszövényekkel és fondorlatokkal átszőtt világraszóló igazságtalanság központjává lenni! Micsoda perspektiva nyílik itt az író szeme előtt! Benne mozogni, látni és átélni, mint diadalmaskodik a ferdeség, mint kap erőre léptenyomon a szubjektív hatalom. Egyfelől megbántva a nép fokozódó dühe által, vérig sértve szavak és tettek rágalmaival, megakadályozva a való kipattanására; másfelől az a felemelő érzés az igazság kiderítésére, mely virággal behintett verőfényes uton vezérli. Ha ez nem volna, ha lelkének tisztasága, nagy szeretetének minden iránti ragaszkodása, a mi való, a mi igaz: nem sarkalná, nem ösztökélné olyan tetre, mely nagy életének egészsége és biztonsága ellen tör, akkor összeroskadna a bántalmak sulya alatt, a mely nap-nap után éri.

Micsoda magasztos tudat regényírónak lenni, egyben pedig igazságért milliók lesújtó tekintetével szembeszállani. — Nem a mártíromság utáni kapkodás ez, a feltűnési viselkedés elfogultsága; — Zolának amugyis márványkőbe van vésvé a neve, olyan márványkőbe, a mely fennen hirdeti az egész világ előtt soha meg nem törpülő nagyságát — hanem a regényíró pszichológiai tudásának ereje, a mely belehat a szívekbe, belelát a vesékbe és tudja hol rejtőzik, a mi való, hol az, a mi gagszág. Ez is erőt ad neki, hatalmas, emberfeletti erőt, a mely nagygyá teszi a lelket, szélesbiti a látóhatárt, fokozza a gondolkodási képességet. Mi ezzel szemben az a lealacsonyító küzködés, a mely hivatva van kezéből kivenni a fegyvert. Azt a fegyvert, a mely jogot ad a törvények erejével élni.

Hogy fogja Zola e regényét megcsinálni — ha egyáltalán megírja — az a jövő titka.

De, hogy felülmulhatja irodalmi munkásságának legkülönb művét, azt ha határozottan nem is, de némi bizonyossággal lehet állítani. A hol az igazságtalanság, a bűnösség, az ártatlan szenvedés olyan égbekiáltó módon tör utat magának; a hol a regénytárgy szinte kinálatja magát és a hol az alakok eredetiségét a pozíciók magassága és a személyiségek nagysága növeli; a hol a háttér nagyhatalmak szövetségi viszonyaiba enged bepillantást: oda nem kell más, mint író, még pedig olyan író, mint Zola.

És mindehhez az ő alakja, melynek megrajzolásához mintát vesz önmagáról. Ebbe az alakba beleöntheti nemes szíve minden dobbanását, nagy lelkének az igazért, a jóért való határtalan lelkesedését. Ezzel az alakkal megéreztetethi hazája népével, hogy mi ő, hogy mit tettek vele, a mikor ezernyi hang szidalma repült feléje. Ha orációkra nem is képes, ha beszédével nem is tud magával ragadni, tud a tollával, azzal a tollal, a melyet mindenki tisztel és a melynek mindenki tiszteletet adózik. Ha nyílt szereplése nem fogja azt eredményezni, a mit a minimális józanság elvárhat, akkor kezébe veszi talán a tollat. És ahogy világraszólóvá tette azokat a regényeit, a melyekben az életet meztelenségeivel festette, úgy meg fogja döbbsenteni

ellenségeit azzal a regényvel, a melynek minden mondata lelkiismeretének hangos szava lesz.

Betűinek varázsereje belelopódkodik minden francia szívébe, megérteti velök vakságukat, kimutatja igazát, szóval: belelopja minden ember szívébe azokat az érzéseket, a melyek az ő keblét feszengetik.

És akkor létrejön a nagy átalakulás, az az átalakulás, a mely egyszersmind elégtétele lesz a francia nemzetnek. Ha bujkál is most Zola, ha ki is van téve a csöcselék aljasságainak, lesz idő, a mikor tisztelettel fogják emlegetni nevét. Most még csak jóslás ez, de azért igazságszámba mehet. Addig csak tomboljon az utca.

Vári.

— Mi történt?! —

A SZENVEDÉLYEK RABJAI.

— Francia regény. —

(7. folyt.)

Fordította: *Halmágyi Gyula.*

V.

Az eljegyzési ünnepély.

Szivéből sajnálta a fiatal embert. Ő, ki oly sokat szenvedett, kell, hogy még másoknak is szenvedést okozzon.

Barencourt az egész felvonás alatt fejét üres kezeibe támasztva ült karszékeiben. Nem mozdult, midőn a függöny már le is gördült.

Claire és Lucien vidáman csevegve, a páholy elő részén ültek. Laurent ur, a gyám, nejének szörnyűködésére az első táncosnő lábcskáját igézőnek találá és Berthát a hőstenorról alkotott véleménye felől kérdegette. Bertha alig válaszolt. A harmadik felvonás örökre látszék elhuzódni előtte. Haza vágyott, el e tarka-barka, tolongó néptömegeből, el e vakító fénykörből. Csaknem sirni szeretett volna a zene hizelgő adagiója mellett.

Visszavonult a páholy háttérébe, lezárta szemeit és gondolatokba merült.

A közönség suttogását, a karszékek csapkodását csakhamar a zenekar hangjai váltották fel. Bertha nem mozdult. Claire és Lucien — kéz a kézben — bizalmasan csevegtek.

Lágy, gyöngéd szavak zavarák meg Berthát.

— Nem volna kedve egy rövid sétára kisaszszony? — kérde Barencourt.

— Igen, igen, csak vigyed — szól Lucien — mi is kimegyünk. De az Istenért, térj hát magadhoz, leány! Hisz ugy ülsz itt, mint egy fabáb!

Bertha elfogadta a tengerész karját.

Szóltanul tettek néhány lépést.

Barencourt ekkor hirtelen megáll s kísérlőjének egy összehajtott papirt nyujta át.

— Minden áron tudni akarja kegyed, Jalnosse báró tartózkodási helyét?

— Minden áron!

S a papirt átvéve, füzőjébe csusztatá:

— Köszönöm! Szivemből köszönöm!

— Az imént szigoruan itélhetett meg. Esedezem, feledje szavaimat.

Bertha zavart volt. Nem válaszolt. Barencourt hozzátevé:

— Kivánom, hogy Henry hamarosan, minél előbb visszatérjen s kegyedet boldoggá tegye.

— Ha Jalnosse báró visszatér — visszonzá Bertha — ugy anyja boldog lesz. A mi engem illet... annak vége!

— Ő is csakhamar le fog mondani arról, a kit szeret, ha megtudja... — mondá fájdalmasan Barencourt.

Bertha büszkén mosolygott.

— En vagyok az, a kit szeret. Nem szükséges lemondania, mert hisz én már lemondottam.

Visszatértek a páholyhoz. Bertha belépett. Barencourt tiszteletteljesen meghajolt. A leány szívélyesen nyujta feléje kezét. Barencourt megcsókolá:

— Isten önnel!

— Nos, — kérde Tavernelle — hát mi lepte meg az ifjut? Hisz ugy csókolá meg kezedet, akár egy halottét. Különös szerelmes! De hisz tulajdonkép ez az ő dolga. Neked tetszik tehát?

— Nincs kifogásom ellene.
— Nagyszerű!
— Valódi barátságot érezek iránta.
— Nagyon jó. Kezdetnek elég az, mert halld csak, ma reggel beszélt velem. Hozzád utasítám. Alvajáró modora ezzel meg van magyarázva. Es te nővérkém, mit mondtál neki?
— Hogy Jalnosse bárót szeretem.
— Még mindig?
— Mindig!

* * *

Az éj sötét. Egyike azon nyári éjeknek, a midőn a csillagok fénylenek, de nem világítanak. A szél kísértetiesen sóhajtozva nyög a fák között és azokon át. A bagoly hallatja időnként gyermekkibálásra emlékeztető huhogását s a tücskök hazahívó dallamos czirpelése hangzik az éjen át.

Pontalnuve a sötétségben óriási kötömegeként tűnik fel, melyből csak a fehér ablak-rostélyok válnak ki világítóan. Az egyik ablakból világosság sugárzik ki. Daczára az éj késői órájának, ott valaki ébren van.

A bárónő ablaka az.

Jalnosse bárónő homlokát kezeibe temetve térdel imazsámolyán... gondolkozik. Ima szavai nem jönnek ajkaira. Leroskadt oda, hogy könyörületet esdjen, nincs azonban ereje, kezeit az ég felé emelni.

Egyszerre csak a sötét éjben ütések hangzanak fel. Az ajtón kopogtatnak. A ház őrzőinek dühöngő ugatása felel reájok.

A bárónő felugrik és figyel. Szive viharosan dobog, szét akar vetni.

Ki jön ily későn? Ő talán?! A vágyvavárt, a meszsze vándorló!

A kutyák elhallgatnak; az ajtó zárjai pattannak; beszéd hallatszik.

Csakhamar léptek vehetők ki; az ajtó felnyílik s egy női alak, gondosan fekete kendőbe burkolva, lép be.

A bárónőkezei a csodálattól végigsiklanak ruháján s mialatt az éjjeli látogatónő arcába tekint, felkiált:

— Ön!...

Bertha hátraveté a kendőt.

— Bocsásson meg, de azonnal beszélnem kellett önnel.

— Foglaljon helyet — szól a bárónő, székre mutatva, s maga is a karatlan székre rogyva. — Hallgatom.

— Ma este jövének Bordeauxból, hol megismerkedtem ismerősei egyikével: Barencourt sorhajó-hadnagygyal. Pondichéryből jött s látta ott —

— Henryt?

— Őt.

A bárónő megfogta a leány karját s görcsösen szorítá.

— Fiamat!

Szemei lázban égtek. Nem volt bátorsága kérdeni. Öröm s félelem tarták lenyugözve.

— Jól érzi magát. Kérdezem hol található fel s eljöttem ezt önnek megmondani.

A bárónő ujjai leváltak Bertha karjáról. Hosszu sóhaj tört elő kebléből.

— Ő él! Ő él!

Lehajolt Bertha fölé, magához voná s ismétlé:

— Oh, köszönöm kegyednek, gyermekem, köszönöm!

S kezét erősen tartva, szemeit a leány szemire függesztve, szólt:

— Beszéljen! Mondjon el mindent, a mit tud, a mit Barencourtól hallott.

— Az értesítést csak tegnap este kaptam. Először csak egy párbeszédet lestem ki.

— Mi volt az?

— Két fiatal ember beszélgetett.

— Miről?

— Hívja haza őt. — Nem akarom kinezni. De az Isten szent szerelméért, hívja őt haza!

S fölemelkedve átnyújtja a bárónőnek azon lapot, melyet Barencourtól kapott.

A bárónő keresztül futá a reszkető kézzel oda vetett sorokat.

— Pondichéry! Veszélyben forog? Oh beszéljen, erős leszek!

— Életével játszik.

— Igen. — Kegyed szoritott ki emlékezetéből. Nyolcz hó óta semmi hír! Oh, miért nem szakithatom ki őt én is szivemből!

A bárónő szenvedélyesen fölemelkedék ülőhelyéről, végiment egy párszor a szobán, nem is ügyelve többé Berthára, ki teljesen elkábulva állott ott s mozdulni sem merészelt.

A bárónő hirtelen karszékbe veti magát.

— Ah, soha, soha! Semmi, semmisem fogja szivemből kiszakítani.

— Asszonyom! — szól Bertha, — ha hazahivná —

— Oh, kegyed nem ismeri őt! Mindaddig, míg óhaját nem teljesítem —

Es tompán morogva, tevő hozzá:

— És én nem tágithatok!

— Szava hatalommal bir fölötte. Csak azért futott meg, hogy ezen szó, ezen hangoktól meneküljön.

— De ha mondom kegyednek, nem fog jönni!

— Ha egyesülten kényszerítjük is? — Oh, asszonyom, ne ellenezze előre. A mit kívánok, teljesíteni fogja, igen, mert az ön kötelessége. — Fivérem nősül. Reám többé nincs szüksége. Zárdába megyek. Irja meg fiának, jönné haza, hogy lássa, miként veszem fel a fályolt. Azon naptól, melyen először láttam, szerettem s azon napon, melyen viszontlátom, veszek bucsut tőle a világtól. Bucsut mindentől, a mit szerettem, mindentől, a miről álmodtam. — On imádkozni fog érettem, asszonyom! És én Isten áldását fogom leesdeni az ön s az ő fejére.

A bárónő szorongva tekintett a leány tiszta arcába.

Bertha a bárónő ujjainak a hegyét ajkaival érinté.

— Isten önnel, asszonyom!

Ment, a nélkül, hogy csak megfordult volna.

* * *

Az erre következő délután Tavernelle a nagy terembe hívá nővérét.

Leikiismeretesen méregeté a falak hosszát, a szögletét. — Idejön a zongora, oda egy pamlag, vagy egy állvány. Össze-vissza tologatá az asztalokat, le és fel görgeté az ablakredőnyöket, hogy a fényvisszaverődést tanulmányozza.

Reggel óta az egész házat alapjából felforgatá.

— Itt van ni! Ellenségeimnek végre igazuk is lesz. Most egy igazi felforgató vagyok — egy forradalmár vagy hason valami.

Bertha — a kandallóra támaszkodva — szomorú mosolylyal nézé fivérének vidám foglalkozását.

Lucien boldog volt! Szive mélyéből hálát adott ezért Bertha az Istennek. És a távolban az

Orsolya-nének zárdája lebegett előtte. Fehérbe öltözve, menyasszonyhoz hasonlóan látta magát a ráeszozat mögött; azután ismét halotti lepellel borítva s a földön fekve.

Azon sir épp oly sötét, mint az a temetőben.

És Henryt látta ott, a kire nem volt szabad többé gondolnia, Henryt anyjával, a kik oda juttaták.

A képzelmény hirtelen valóvá lett. Az ajtó felnyilik.

Jalnosse bárónő egyenesen a ház urához megy, kit fejének meghajtásával üdvözöl.

Lucien meglepetten hajolt meg.

— Uram, — szól a bárónő erős, csengő hangon — van szerencsém nővére, Tavernelle Berthának kezét fiam, de Jalnosse Henry báró számára megkérni.

— Oh, asszonyom! — sikolt fölt Bertha — a bárónő karjai közé roskadva.

Tavernelle jéggé merevedve állott. Ha a villám szorosan mellette csapott volna le, még akkor sem lett volna zavartabb.

Midőn azonban látta, mily gyöngédséggel fonódnak azon főrangú karok nővére körül, érezé, hogy szemei megnedvesednek.

A harag, mely családjá engesztelhetetlen ellenségének beléptekor rajta erőt vett, elmúlt, s vidám arczkifejezéssel viszonzá:

— Nővérem már válaszolt. Részemről szivből örvendek s büszke vagyok szerencséjére.

(Folytatása következik.)

APRÓSÁGOK.

— Apuska, ha a szemüveges kigyó nem olvas, akkor sem veszi le a szemüvegjét?

*

— Hogy vagy már az anyósoddal, halom, kibékültetek.
— Oh még nem, csak közeledünk a kibékülés felé, most már egy utczában lakunk.

*

— Miért bűn az öngyilkosság?

— Mert árt az egészségnek.

*

— Hogy tetszik Bellácska az opera?
— Szép, nagyon jókedvűek ott az emberek, folyton énekelnek.

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

A bécsi Hofburgban nevezetes esemény történt a napokban. Nevezetes és nem minden jelentőség hiányában szükkölködő: a király, a felséges fejedelem beállott vizsgálóbiztosnak és aki kissé félve, remegve várta az ő kérdéseit, az egy kis princz volt, a tiz éves Károly Ferencz József főherczeg.

A király és Ottó főherczeg kis fia magyarul beszél ettek a Hofburg termeiben, melynek falai megbámulták a szokatlan jelenetet: egy, a kormányzás gondjaiban megöszült hatalmas dinasztia előtt ott állott csinos tengerészruhában egy kedves kis fiu, egy fiatal főherczeg, hogy vizsgát tegyen a magyar nyelvből. Mennyi, az ábrándok és álmok világába tartozó kép jelenik meg az ember előtt, mikor azt hallja, hány ki nem elégitett vágy talál megnyugvást és biztatást oly sok nemes hazafiai törekvés?!

Elterjedt a hire annak, hogy Ottó főherczeg a magyar fővárosba fog átköltözni családjával és valóságos udvartartással, ahol állandóan fogja képviselni a királyt. Elterjedt a hire annak is, hogy Ottó főherczeg és egész családja szorgalmasan tanul magyarul és hogy a legesodálatosabb haladást a magyar nyelv megtanulásában a főherczeg fia, a tiz éves Károly Ferencz József főherczeg tanusítja, akinek egy Tormássy nevű fiatal soproni jogász a magyar nyelvmestere. S ime, most az a hír érkezett az osztrák császárvárosból, hogy maga a király vizsgáztatja a magyar nyelvből a soproni jogász főherczegi tanítványát!

A napokban történt. Ottó főherczeg háért, aki bár sokat és sokfélét kell tanulnia, mégis mert eleven, virgoncz gyerek,

talán valami új játékon törte okos fejét, a Hofburgból staféta jött azzal a hírrel, hogy az uralkodó hívta őt, mert meggyőződnie akar arról, mennyire haladt az ifjú főherceg a különböző tantárgyakban. Ez súlyos eset, az bizonyos. A vizsgáló tanárt mindig valami titkos áhitattal, szent félelemmel nézi a gyerek, még akkor is, ha főherceg, mennyivel nagyobbat dobbant tehát izgatottságában a tanítvány szíve most, amikor a legelső ember, a király elé ment vizsgázn!

A főherceg tengerészruhában állott a király előtt, feszesen, peczkesen, amint erre megtanították. Azt hitte, hogy német nyelven feleleteket kell adnia a földrajzból, a számtanból és más hasznos tudományból és épen azért minden magára erőltetett bátorsága mellett ugyancsak meghökken, amikor a király magyar nyelven szólította meg. De ez a meglepetés csak pár pillanatig tartott, mert most igazán elemébe érezte magát, hiszen a magyar nyelvben bámulatos előmenetelt tanusit.

A király magyarul kérdezett, a főherceg magyarul felelt s a vizsga jól végződött. A király teljes meglepedését nyilvánította az ifjú főherceg haladása felett és büzdította, hogy csak tanuljon továbbra is szorgalmasan magyarul.

* * *

Inséges évre inséges tél! A tél összes szenvedésével és nyomorával nehezedik rá a szegényebb néposztályra, jankiáltás hangzik az ország minden részéből: nincs kenyér! Az éhség fáj, azt csitítani édes szóval, szép biztatással nem lehet! Annak kenyér kell!

A panasz mindig erősebben hangzik, mindig sürgetőbb lesz a nyomor.

Ilyenkor a szegény nép mindenben ott látja a nyomor okát, de legfőképp a fennálló világrendben, s ezt ha másképp nem lehet javítani, felforgatni igyekezik. Odadobja magát a nemzetközi szociálizmus karjaiba, s fenyegetőző öklét felemeli — édesanyja — hazája ellen!

Mert a hármás jelszó, amiért a magyar eddig életét és vérért adta: „Isten, Király és Haza“ vörös posztó a szociálizmusnak, ez nemzetközi, internacionális, ez nem ismer Istent, megtagad hazát és királyt.

Az ember csak bámul, hogy ebben a táborban ott találja az alföld tehetősebb paraszt gazdait is.

Akinek hatvan hold földje van az is felesap szociálistának és beáll a földfelosztás hívei közé.

— Hát hiszen kendnek van hatvan holdja.

— Nohát, majd kikerekítjük százra.

— Az ám, majd a kendéből is elvesznek, hogy annak is jusszon, akinek egy sincs!

— Dejszen nem igaz az, mert akinek nincs, annak minek ezután is, akinek meg százon alul van, azt majd szépen kikerekítik!

Ilyen bolondgombát terem a nemzetközi szociálizmus! Van, van létjogosultsága annak a küzdelemnek, mely a munkás helyzetének javítását célozza, de ne induljon meg ilyen lehetetlen alapon!

* * *

Franciaországban tótágast áll az igazság! Nem hiszik, olvassák el kérem Zola pörét.

Dreyfus kapitányt ezelőtt három évvel deportálták az Ördögsgzigetre hazaárulás miatt. Akadtak azonban emberek, akik rámutattak arra, hogy Dreyfus nem bűnös, s hogy más írta, ha egyáltalán írta azt a jegyzéket valaki, melynek alapján Dreyfust megbélyegezték. Sőt akadt olyan ember is, ki nem rettent meg a párisi csöcselék handa-bandájától és vádolni merete a Dreyfust elítélt hadbíróasztalt, hogy befolyásoltatni hagyta magát!

Egész Európa tapsolt bátor föllépéséért Zolának, aki ezzel egy új oldalról mutatkozott be, mert eddig csak naturalisztikus regényei révén volt ismert.

Megmozdult azonban Párisban a mob

— Zola megsértette a hadseregünket, dicső hadseregünket (melynek dicsőségéről Sedan mesélhetne!)

— Dobjuk a vízbe Zolát!

Zola pedig nagyon ideális ember minden realizmusa mellett is, ő még hisz az elfogulatlan esküdtszék elfogulatlan ítéletében, ő hiszi, hogy az esküdtek ki merik majd mondani az „ártatlant“-t, ha az utczáról felhangzik a terembe:

— Vesszen Zola!

— Dobjuk a vízbe Zolát!

Szegény Zola, elfeledte, hogy az igazság apostolait még nem fogadták sehol hozsannával, vagy rögtön utána hangzott a „feszítsd meg“ is!

Delta.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Mivel lehet megfeketült ezüstöt szépen megtisztítani? Közönséges lugban egy drb szappant olvastunk fel, s ehhez egy drb timsót teszünk. Ezzel a folyadékkal tisztítsuk meg. Hogy azután szép fehér fényét is visszanyerje, forró borkölgubba tesszük, mit azután finom szarvasbőr-lepellel törölünk le.

KÉPEINKHEZ.

Gondolsz-e rám a távolból?! Talány a nő szív; nincs az a tudós, ki annak rejtélyeibe hatolni tudna. Ki tudja, ha úgy elábrándozik, hol kalandoz akkor kis lelke — talán sikon és bérczen tul, messze, ott a hol egy másik lélekkel találkozik, kivel oly édes kötelék fűzi össze? Ki tudja?! Talán megjelen ilyenkor annak képe, aki azt a kis husdarábot, a mit szívnek neveznek, örökké rezgésben tartja, talán ép azt a kérdést intézi a megjelent alakhoz: „gondolsz-e rám a távolból?!“ Örök talány a női szív; nincs az a tudós, ki annak rejtélyeibe hatolni tudna!

A farsang Ahány ház, annyi szokás. A parasztleány, kit kedvese megesalt a hushagyó napján, a csárdában pár szál cigány zenéje és jó bor mellett feledi a hűtlent. Itt duhajkodik, itt önti ki keservét. A főváros lakk, frakk és klakkal meg monoklival felfegyverezett dandyja az álarcos bálok sima parkettjét keresi fel ilyenkor, s az álarcz mögé bujtatott szépek társaságában pezsgős palaczkok közt igyekezik szórakozást és feledést keresni. Gyakran megesik aztán vele, hogy esőrbörből vödörbe jut. Egy-egy szép maszok felkelti kíváncsiságát, érdeklődni kezd, ostromolja s mert az álarcz miatt nem láthatja olyannak a milyen, valami csodaszépségről alkot magának ideált. Oda is sugja neki: „Oly szép a termeted, hogy csak tündérezetot földhet ez álarcz! Te vagy a bál királynője!“ Néha aztán a szépség erre sem olvad el, hanem úgy távozik anélkül, hogy az álarczot levette volna. A kíváncsi férfinép meg utána megy addig, míg gyors szánkóját lépten tudja követni, aztán már csak a szemével kíséri.

Farsangi fánk. Nem nagy mesterség a városban fánkot enni! Itt elmegy az ember egy valamirevaló czukrászoltba és ha az 5 krt lefizette, bekebelezheti, a mikor tetszik. Am falun, a hol csak farsangban kap az ember fánkot, a hol egész évben hiába vásik utána a foga, nagy ünnepszamba megy, ha fánk kerül az asztalra, lesi is már a gyermekhad a konyhában a születésének első percétől fejlődését, az utolsó pillanatig, a mikor a gyomorsírba száll.

Mi történt?! Nagy esemény történetett, kiszaladt az egész falu az utczára. Mi az, mi történt, mi baj van? Néhány vénasszony sápitozva buj össze és tárgyalja a legujabb esetet. Löttek! Ki lött, mire lött? Nem tudja senki, nem látta senki, pedig engem ugyse az utczáról jött a hang! Csodálatos, hogy úgy el tud rejtőzni a gonosz, aki az egész falut fellármázta lövésével!

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

J. N. Igy jobb. Ha jónak látjuk majd javítunk még rajta. — **Sch. J.** A 2-ikban téved, kell annál kellemetlenebb dolognak is lenni; mert Fülöp spanyol király, a kit senki sem látott nevetni, hát nagyon rosszkedvű ember lehetett, egy este valami fontos államügyben egy okiratot mondott titkárnak tollba. Olyan hosszú volt ez, hogy az írása reggelig tartott. Mikor készen voltak, az álmos titkár porzó helyett tintát öntött végig az ügyiratton. Fülöp király ekkor így szólott egész nyugodtan titkárához: „Ez itt a tinta! Ez itt a porzó! kezdjük előről!“ Ha ez a nagyon mogorva uralkodó nem boszankodott azon, hogy titkára porzó helyett tintát öntött az elrontott ügyiratra, amin egész éjszaka dolgoztak, akkor alighanem lesz ennél boszantóbb valami is. — **Sz. L.-né** urnő. Ot krajezáros levélbélyeggel, mint érték nélküli mintát. — **K. J.** A II-ik el van rontva, mert mindenki így értelmezi ezt: „e mű írója“, hogy „A lángban álló szigetenger“ írója K. J., ez pedig helytelen volna, mert annak írója Verne Gyula. Az I. jó. — **P. E.** Jók. — **S. J.** Helyesek. — **H. A.** Nagyon sok van már előjegyzésben. Egyet a régiékből sorra vesszünk mihamar. — **Z. Ilona** urhölgynek. 1. Onnek is szól az az izenet, a mit Sz. L.-né urnőnek küldtünk. 2. Annyi volt összehalmozva, hogy egy négyoldalas mellékletet a kellett mult számunkhoz adni. Tekintve azt a nagy anyagi áldozatot, a mit ezzel hoztunk, azt hisszük panaszra nem adtunk okot kedves előfizetőinknek. A talány bevált. — **B. M. B.** Besoroztuk. — **V. J. Cs.** Jó. — **Zalay Marianna** urhölgynek. Tiszteletpéldányra csak hosszas munkálkodás ad igényt. — **B. J.** Jól eseng-bong, de nagyon kitaposott uton jár. Talán mást. — **Erdeklődő.** Igenis van a magyar nemesek közt egy Wolnhoffer család. Alapítója Wolnhoffer Pál 1758-ban Mária Teréziától kapta nemesi levelét. — **Kéziratot** nem adunk vissza, névtelen levelekre nem válaszolunk.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **FARAGÓ SIMON.**

Neumayer Ede könyvnyomdájából Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.